

Prilog 1

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

INFORMACIJA

**o Predlogu dopune Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i
Evropske unije o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2014. godinu
(cilj 1 – dio 1 i cilj 2 – dio 1), s Predlogom dopune sporazuma**

Podgorica, jula 2018. godine

1. Opšte informacije

Tokom finansijskog perioda 2014-2020 Evropska unija je kroz Instrument pretpristupne podrške (IPA II) Crnoj Gori opredijelila 278,5 miliona eura s ciljem pružanja bespovratne finansijske podrške sprovođenju neophodnih reformi i ispunjavanju zahtjeva koji proističu iz članstva. Raspoloživa sredstva se dodjeljuju posredstvom godišnjih nacionalnih akcijskih programa, koje pripremaju crnogorske institucije u saradnji s nadležnim službama Evropske komisije.

U Crnoj Gori dosad je uspješno završeno programiranje Ipe II za 2014, 2015, 2016, 2017. i 2018. godinu, dok su finansijski sporazumi potpisani za programe IPA 2014, IPA 2015, IPA 2016 i za dio programa IPA 2017 koji se odnosi na budžetsku podršku za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Crnoj Gori za period 2016-2020.

2. Dopuna Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske unije o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2014. godinu (cilj 1 – dio 1 i cilj 2 – dio 2)

Godišnji akcijski program za Crnu Goru za 2014. zvanično je usvojen Implementacionom odlukom Komisije (C(2014)9387) od 10. decembra 2014. godine. U okviru programa, za finansiranje iz Ipe 2014 odobreno je 17 akcijskih dokumenata za šest sektora, ukupne vrijednosti 39.227.420 eura (od čega je 35.707.300 eura iz sredstava Ipe, dok nacionalno kofinansiranje iznosi 3.520.120 eura).

Kako bi se kompletirao neophodni pravni osnov za sprovođenje ovog programa, Vlada Crne Gore je s Evropskom komisijom potpisala dva finansijska sporazuma – za akcije koje se sprovode u direktnom upravljanju (proceduru ugovaranja sprovodi Delegacija EU u Crnoj Gori) 4. oktobra 2015. godine, a za akcije koje se sprovode u indirektnom upravljanju (proceduru ugovaranja strukture u crnogorskim institucijama) 10. decembra 2015. godine.

Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o godišnjem nacionalnom programu Ipe za Crnu Goru za 2014. (cilj 1 – dio 1 i cilj 2 – dio 1), koji je predmet dopune na koju se odnosi ova Informacija, obuhvata 11 akcija koje se sprovode u indirektnom upravljanju, ukupne vrijednosti 24.515.340 eura, od čega doprinos Evropske unije iznosi 21.288.220, a nacionalno kofinansiranje 3.227.120 eura. Za većinu ovih projekata u toku je priprema tenderskog postupka, dok je manji broj projekata u fazi sprovođenja. Praksa u pripremi i sprovođenju projekata Ipe pokazuje da je proces veoma kompleksan i zahtjevan, sa značajnom vremenskom razlikom između početka planiranja, tj. pripreme projekata, i početka njihovog sprovođenja. Ova činjenica često

rezultira izmjenama u obimu projektnih aktivnosti ili radova, u zavisnosti od tipa projekta.

Upravo u vezi s ovakvom praksom, u saradnji crnogorskih struktura za upravljanje programom IPA 2014 i Evropske komisije, identifikovana je potreba za dopunom Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske unije o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2014. godinu (cilj 1 – dio 1 i cilj 2 – dio 1).

Naime, jedan od projekata koji se finansira u okviru ovog programa je *Rehabilitacija dionice željezničke pruge Kos-Trebešica*, čiji je budžet prvobitno bio procijenjen na 4,6 miliona eura. Cilj ovog projekta je poboljšanje stanja željezničke mreže kroz rehabilitaciju pomenute dionice u dužini od 6,7 kilometara.

S obzirom na to da je priprema projekata iz ovog programa završena krajem 2014. godine, procjena troškova za rehabilitaciju ove dionice željezničke pruge sprovedena je na osnovu projektne dokumentacije koja je pripremljena 2009. godine. Ovakva vremenska razlika, u kombinaciji s nepredviđenim radovima na sanaciji klizišta na dijelu dionice koji su potrebni kako bi željeznički saobraćaj bio bezbjedan i projektni rezultati održivi, doveli su do uvećanja budžeta projekta. Novi budžet je veći u odnosu na prvobitno planirani za 1.046.068,28 eura i iznosi 5.646.068,28 eura.

Nakon konsultativnog procesa s Evropskom komisijom, sugerisano je da razliku između prvobitnog i novoprocijenjenog budžeta nije moguće obezbijediti iz sredstava EU i da se od Crne Gore očekuje da uveća nacionalno kofinansiranje, kako bi se projektne aktivnosti završile u planiranom obimu i uz propisane standarde kvaliteta.

Zbog toga je, nakon formalno upućenog zahtjeva Ministarstva saobraćaja i pomorstva, pokrenuta procedura dopune Finansijskog sporazuma kojom bi se predvidjelo uvećanje vrijednosti nacionalnog kofinansiranja s prethodno predviđenih 460.000 eura na 1.506.068,28 eura. Nedostajuća sredstva od 1.046.068,28 eura bi trebalo obezbijediti iz Kapitalnog budžeta, u skladu s dinamikom sprovođenja radova. Obezbeđivanjem dodatnog kofinansiranja za sprovođenje radova u cjelini značajno će se unaprijediti bezbjednost željezničkog saobraćaja.

Imajući u vidu gorenavedene činjenice, Evropska komisija je pripremila i procesuirala Predlog dopune Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske unije o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2014. godinu (cilj 1 – dio 1 i cilj 2 – dio 1). Dopuna Finansijskog sporazuma će stupiti na snagu danom potpisivanja crnogorske strane.

Prilog 2:

DOPUNA FINANSIJSKOG SPORAZUMA

IZMEĐU

VLADA CRNE GORE

I

EVROPSKE UNIJE, KOJU ZASTUPA EVROPSKA KOMISIJA

O GODIŠNJEM AKCIJSKOM PROGRAMU ZA CRNU GORU ZA
2014. GODINU (CILJ 1 – DIO 1 I CILJ 2 – DIO 1)

2014/032-022 i 2014/032-803

DOPUNA br. 1

Finansijskog sporazuma

o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2014. godinu (Cilj 1 – Dio 1 i Cilj 2 – Dio 1) 2014/032-022 i 2014/032-803

prvobitno zaključenom 10. decembra 2015. godine između Vlade Crne Gore i Evropske komisije

Evropska komisija (u daljem tekstu: Komisija) postupajući u ime Evropske unije (u daljem tekstu: Unija),

s jedne strane, i

Crna Gora (u daljem tekstu: država korisnica Ipe II), koju predstavlja Vlada Crne Gore,

s druge strane,

saglasile su se o sljedećem:

Gore pomenuti Finansijski sporazum, potpisan 10. decembra 2015. godine, mijenja se na sljedeći način:

POSEBNI USLOVI

Član 1 – Program

Prva tačka stava (2) člana 1 mijenja se i glasi:

„(2) Ukupni procijenjeni troškovi ovog Programa iznose 25.561.408,26 eura, i maksimalni doprinos Unije ovom Programu je određen na 21.288.220,00 eura.“

Član 2 – Aneksi

Aneks I iz tačke (b) stava (1) člana 6 mijenja se novom verzijom Aneksa I priloženom uz ovaj sporazum.

Član 3 – Stupanje na snagu

Dopuna Finansijskog sporazuma stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja strana.

Ova Dopuna br. 1 Finansijskog sporazuma sačinjena je u dva primjerka na engleskom jeziku, pri čemu je jedan predat Komisiji a drugi državi korisnici Ipe II.

Za državu korisnicu Ipe II:

Gđa Ivana Glišević Đurović

Nacionalni IPA koordinator (NIPAK)

Kancelarija za evropske integracije

Podgorica, _____2018. godine

Za Komisiju:

Gđa Katrin Vent

Vršilac dužnosti direktora Direkcije D za
Zapadni Balkan

Generalni direktorat za politiku susjedstva i
pregovore o proširenju

Brisel, 26. mart 2018. godine

ANEKS 1

Godišnji akcijski program za Crnu Goru za 2014. godinu

1 IDENTIFIKACIJA

Korisnik	CRNA GORA
CRIS/ABAC reference	2014/032-022 EUR 9 827 920.00 - 22.02 01 01 – indirektno upravljanje 2014/032-803 EUR 11 460 300.00 - 22.02 01 02 – indirektno upravljanje 2014/037-803 EUR 9 639 080.00 - 22.02 01 01 – direktno upravljanje 2014/037-812 EUR 4 780 000.00 - 22.02 01 02 – direktno upravljanje
Ukupni troškovi	EUR 40.237.488,26
Doprinos EU	EUR 35.707.300,00
Budžetske linije	22.020101 i 22.020102
Način upravljanja/ Zaduženi tijela	1. Direktno upravljanje od strane Evropske komisije za Akcije 6, 7, 8, 10, 16 i 17 2. Indirektno upravljanje od strane Crne Gore za sljedeće akcije: 2.1. od strane Centralne jedinice za finansiranje i ugovaranje (CFCU), zajedno sa sljedećim korisnicima: <ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo finansija: Akcije 1, 2, 3, 4 i 14 - Ministarstvo održivog razvoja: Akcija 9; - Ministarstvo saobraćaja: Akcija 11; - Ministarstvo ekonomije: Akcije 13 i 15 2.2. od strane Direkcije javnih radova (Ministarstvo održivog razvoja i turizma), zajedno sa sljedećim korisnikom: <ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo saobraćaja: Akcija 12; 2.3. od strane Nacionalnog fonda (Ministarstvo finansija): Akcija 5.

Krajnji datum za zaključenje <u>Finansijskih sporazuma sa korisnikom IPA II</u>	Najkasnije do 31. decembra 2015. godine
Krajnji datum za zaključenje <u>ugovora o delegiranju pod indirektnim upravljanjem</u>	Najkasnije do 31. decembra 2015. godine
Krajnji datum za zaključenje <u>ugovora o nabavci i grantovima</u>	3 godine od dana zaključenja Finansijskog sporazuma, s izuzetkom slučajeva navedenih u članu 189(2) Finansijske regulative
Krajnji datum za operativnu implementaciju	6 godina od dana zaključenja Finansijskog sporazuma
Krajnji datum za implementaciju Finansijskog sporazuma (datum do kada ovaj program treba da bude izvršen i zaključen)	12 godina nakon zaključenja Finansijskog sporazuma
Jedinica za programiranje	Generalni direktorat za proširenje, jedinica B1 za Crnu Goru i Island
Jedinica za implementaciju/ Delegacija EU	Delegacija EU u Crnoj Gori

2 OPIS AKCIJSKOG PROGRAMA

2.1 ODABRANI SEKTORI U OKVIRU OVOG AKCIJSKOG PROGRAMA

- **Osnov za odabir konkretnih sektora u okviru ovog programa:**

Strategija proširenja Evropske komisije za period 2013-2014¹ naglašava potrebu za bavljenjem temeljnim reformama na prvom mjestu. Stoga se fokus ponovo stavlja na demokratiju i upravljanje, vladavinu prava i temeljna prava, kao i mjere za unapređenje ekonomskog upravljanja i konkurentnosti, što je i uticalo na izradu Godišnjeg akcijskog programa za Crnu Goru za 2014. godinu. Od osam prioriternih sektora koji su definisani u Indikativnom strategijskom dokumentu 2014-2020², njih šest je predmet ovog Akcijskog programa. Veliki broj tretiranih sektora je posljedica prepoznatih potreba u brojnim poglavljima tokom pregovaračkog procesa. Mali i ograničeni apsorpcioni kapaciteti sprečavaju realizaciju intervencija većeg obima u ovoj fazi pripreme.

Akcije obuhvaćene sektorom **Demokratija i upravljanje** tiču se reforme sistema upravljanja javnim finansijama (PFM), što je sastavni dio reforme javne uprave (PAR). Uz to, u oblastima oporezivanja, carina i nabavki, programom se podržavaju napor Crne Gore da se uskladi sa pravnom tekovinom EU. Konačno, Instrument za evropsku integraciju će obezbijediti podršku za implementaciju i programiranje Ipe II, kao i za pripremu pregovaračkog procesa u sektorima koji nijesu obuhvaćeni ovim Programom. Sektor **Vladavina prava i temeljna prava** će podržati implementaciju Akcionih planova za poglavlja 23 i 24 sa fokusom na pravosuđe i borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, kao i politike borbe protiv diskriminacije i rodnu ravnopravnost.

U sektoru **Životne sredine i klimatske akcije**, programom će se podržati usklađivanje nacionalnog zakonodavstva, naročito u odnosu na Direktivu o vodama, kao i unapređenje administrativnih kapaciteta u skladu sa zahtjevima pravne tekovine EU u oblasti životne sredine. Sektor **Saobraćaja** će imati za cilj, sa jedne strane, unapređenje sistema drumskog saobraćaja, a sa druge strane, poboljšanje veze Bar-Beograd kroz rekonstrukciju dionica pruge u Crnoj Gori. Akcijski program Ipa II 2014 će doprinijeti sektoru **Konkurentnosti i inovacija** kroz unapređenje poslovnog okruženja i podršku Crnoj Gori u usklađivanju i implementaciji pravne tekovine EU u dijelu koji se odnosi na finansijske usluge i unutrašnje tržište. Konačno, u sektoru **Poljoprivrede i ruralnog razvoja**, dvije akcije će biti posvećene podsektorima veterine i ribarstva.

Sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike nije obuhvaćen Akcijskim programom. Početak implementacije Operativnog programa *Razvoj ljudskih resursa* za

---

¹ COM(2013)700 od 16.10.2013 – Komunique Komisije Savjetu i Evropskom parlamentu, "Strategija proširenja i glavni izazovi 2013-2014" i odgovarajući izvještaji o napretku

² C(2014)5771 od 18.08.2014 – Implementaciona odluka Komisije kojom se usvaja Indikativni strategijski dokument Crne Gore za period 2014-2020

period 2012-2013 usvojenog 2012. očekuje se na jesen 2014. godine. Stoga se nastavak programa može očekivati u kasnijoj fazi.

Uz akcije obuhvaćene ovim Programom, sektor Regionalne i teritorijalne saradnje će dobiti podršku u 2014. godini kroz višekorisničke akcijske programe, programe prekogranične saradnje i programe transnacionalne saradnje Evropskog fonda za regionalni razvoj (ERDF).

U 2014. godini, Crnoj Gori je indikativno opredijeljen iznos od 39.457.300,00 EUR iz sredstava Ipe. Od ove opredijeljene sume, 2.250.000,00 EUR je namijenjeno za Instrument za civilno društvo (*Civil Society Facility*), a 1.500.000,00 EUR za Regionalni stambeni program (kroz odvojene Finansijske odluke). Stoga sredstva dodijeljena u sklopu ovog Akcijskog programa iznose **EUR 35.707.300,00**.

- **Pregled ranijih i tekućih aktivnosti EU, ostalih donatora i/ili korisnika Ipe II u relevantnim sektorima:**

Nije prepoznat nijedan „vodeći donator“ iz država članica EU ili drugih organizacija za konkretne sektore, budući da je većina donatora prestala da pruža podršku Crnoj Gori kao zemlji kandidatu. Kao rezultat toga, Evropska unija ostaje u velikoj mjeri glavni donator, ili isključivi donator u nekoliko oblasti³.

- U sektoru *Demokratija i upravljanje*, prethodna podrška iz Ipe je bila usmjerena na reformu državne uprave i njen pravni okvir. Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) su kroz program SIGMA, koji je finansirala EU, bili ključni partneri na unapređenju dobrog upravljanja i participativne demokratije.

- U sektoru *Vladavina prava i temeljna prava*, podrška EU je u prošlosti kontinuirano usmjeravana na finansijsku podršku reformama u ovom sektoru. Osim toga, ostali donatori, kao što su Savjet Evrope i bilateralni donatori, bili su ranije aktivni u ovom sektoru.

- U sektoru *Životna sredina i klimatska akcija*, podrška iz Ipe u oblastima životne sredine i klimatskih promjena se u prošlosti fokusirala na usklađivanje sa pravnom tekovinom EU i izgradnju administrativnih kapaciteta, kao i na stvaranje čistije i bezbjednije životne sredine. Međunarodne finansijske institucije, kao što su Evropska investiciona banka (EIB), Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), kao i Njemačka razvojna banka (KfW), obezbjeđuju finansiranje za investicije u infrastrukturu u oblasti životne sredine.

---

³ Za dodatne pojedinosti o koordinaciji donatora po sektorima, pogledati posebni izvještaj o Crnoj Gori koji je dat u prilogu studije „Mapiranje sektorskih strategija“ koja je objavljena 28. februara 2014. i dostupna na: http://ec.europa.eu/enlargement/news_corner/key-documents/index_en.htm (dio o procjenama)

- U sektoru **Saobraćaja**, podrška iz Ipe se prethodno fokusirala na razvoj koridora Bar-Beograd, omogućavajući kombinovani pomorsko-željeznički saobraćaj. U oblasti drumskog saobraćaja, posredstvom Ipe je finansirano unapređenje uslova za regionalni protok saobraćaja. Što se tiče ostalih donatora aktivnih u sektoru saobraćaja, EBRD, EIB i KfW su takođe spremni da podrže Crnu Goru i u domenu putne i željezničke infrastrukture. Uz to, Crna Gora je potpisala ugovor sa Kinom o finansiranju i izgradnji dionice Smokovac-Mateševo autoputa Bar-Boljare.

- U sektoru **Konkurentnost i inovacije**, u prošlosti je fokus podrške iz Ipe u ovoj oblasti bio na podršci razvoju Stragegije za razvoj MSP, kao i na finansiranju mjera za jačanje poslovnog ambijenta i olakšavanje pristupa unutrašnjem tržištu. Što se tiče ostalih donatora, EBRD, grupa Svjetske banke (WB) i KfW pružaju podršku Crnoj Gori u ovom sektoru.

- U sektoru **Poljoprivrede i ruralnog razvoja**, podrška iz Ipe je ranije bila fokusirana na projekte izgradnje kapaciteta, kako po pitanju usklađivanja sa standardima EU, tako i u pogledu uspostavljanja neophodnih struktura za upravljanje sredstvima EU. Pored toga, sredstva su dodjeljivana i mjerama ruralnog razvoja, koje se implementiraju kroz povjerilački fond kojim upravlja Svjetska banka. Dodatna podrška je pružena kroz bilateralnu pomoć ostalih donatora.

Spisak akcija predviđenih u okviru odabranih sektora/prioriteta:

Demokratija i upravljanje

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
Akcija 1 <i>Podrška Poreskoj upravi</i>	900.000,00 EUR		
Akcija 2 <i>Unapređenje politika upravljanja javnim finansijama</i>	3.600.000,00 EUR		
Akcija 3 <i>Podrška Upravi carina</i>	2.970.000,00 EUR		
Akcija 4 <i>Implementacija sistema elektronskih javnih nabavki</i>	1.500.000,00 EUR		
Akcija 5 <i>Učešće u programima i agencijama Unije</i>	857.920,00 EUR		
		Akcija 6 <i>Instrument</i>	4.604.080,00 EUR

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
		<i>za evropsku integraciju</i>	
UKUPNO	9.827.920,00 EUR	UKUPNO	4.604.080,00 EUR

Vladavina prava i temeljna prava

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
		<i>Akcija 7 Podrška implementaciji Akcioni planova za poglavlja 23 i 24</i>	3.600.000,00 EUR
		<i>Akcija 8 Podrška politici borbe protiv diskriminacije i politici rodne ravnopravnosti</i>	1.435.000,00 EUR
		UKUPNO	5.035.000,00 EUR

Životna sredina i klimatska akcija

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
<i>Akcija 9 Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori</i>	935.000,00 EUR		
		<i>Akcija 10 Implementacija Okvirne direktive o vodama</i>	1.900.000,00 EUR
UKUPNO	935.000,00 EUR	UKUPNO	1.900.000,00 EUR

Saobraćaj

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
Akcija 11 <i>Razvoj baze podataka o putnoj mreži i Programa za ocjenu bezbjednosti</i>	1.035.300,00 EUR		
Akcija 12 <i>Rehabilitacija dionice željezničke pruge Kos-Trebešica</i>	4.140.000,00 EUR		
UKUPNO	EUR 5.175.300,00		

Konkurentnost i inovacije

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
Akcija 13 <i>Unapređenje poslovnog ambijenta i konkurentnosti privatnog sektora</i>	1.500.000,00 EUR		
Akcija 14 <i>Podrška regulisanju finansijskih usluga</i>	1.700.000,00 EUR		
Akcija 15 <i>Usklađivanje i implementacija pravne tekovine EU u oblasti unutrašnjeg tržišta</i>	2.150.000,00 EUR		
UKUPNO	5.350.000,00 EUR		

Poljoprivreda i ruralni razvoj

INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II		OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU (DIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE DELEGACIJE EU)	
		Akcija 16 <i>Unaprijeđena kontrola i upravljanje ribarstvom</i>	550.000,00 EUR
		Akcija 17 <i>Podrška veterinarskom sektoru</i>	2.330.000,00 EUR
		UKUPNO	2.880.000,00 EUR
UKUPNI ZBIR	21.288.220,00 EUR	UKUPNI ZBIR	14.419.080,00 EUR

2.2 OPIS I IMPLEMENTACIJA AKCIJA

SEKTOR 1	Demokratija i upravljanje	14.432.000,00 EUR
-----------------	--------------------------------------	--------------------------

Akcije u sklopu ovog sektora, izuzev Akcije 6 – *Instrument za evropsku integraciju* – biće pod indirektnim upravljanjem Centralne jedinice za finansiranje i ugovaranje. Zaduženo tijelo će biti odgovorno za izvršavanje zadataka koji se odnose na implementaciju ove Akcije. Zaduženo tijelo je odgovorno za cjelokupno vođenje svih aktivnosti koje su potrebne za implementaciju Akcije, uključujući pripremu, implementaciju i zaključenje ugovora o grantovima i nabavkama i upravljanje pripadajućim troškovima.

<i>Akcija 1</i>	<i>Podrška Poreskoj upravi</i>	<i>900.000,00 EUR</i>
-----------------	--------------------------------	-----------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je da se ojačaju administrativni i operativni kapaciteti Poreske uprave Crne Gore u skladu sa standardima pravne tekovine EU. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se crnogorski pravni okvir u oblasti poreske administrativne saradnje dodatno uskladi i da se razvije uzajamna pomoć u skladu sa pravnom tekovinom EU po pitanju indirektnih i direktnih poreza;
- da se sprovede sveobuhvatni program obuke, i da se shodno tome unaprijede organizacija, upravljanje rizikom, upravne i kontrolne procedure u Poreskoj upravi Crne Gore;

- da se poboljšaju uslovi za administrativnu saradnju i uzajamnu pomoć sa državama članicama EU;
- da se dodatno ojačaju operativni kapaciteti i kompjuterizacija Poreske uprave Crne Gore.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- % indikatora u okviru određenih poglavlja u dijelu fiskalnih planova koje će Poreska uprava ispuniti do kraja Akcije
- % poslovnih rukovodilaca na najvišem nivou koji su obučeni za strateško i moderno upravljanje orjentisano ka učinku;
- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti oporezivanja (kvalitativna ocjena).

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Djelotvorna politička posvećenost i dobra saradnja među svim akterima je takođe od ključne važnosti za proces reformi.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 100.000 EUR biće obezbijedeno kako bi se postigli pomenuti rezultati.

<i>Akcija 2</i>	<i>Unapređenje politika upravljanja javnim finansijama</i>	<i>3.600.000,00 EUR</i>
------------------------	---	--------------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je da se unaprijede efikasnost, djelotvornost i transparentnost politika upravljanja javnim finansijama. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se poboljšaju budžetski sistem zasnovan na transparentnoj programskoj strukturi, jasni ciljevi politika i indikatori učinka;
- da se unaprijedi transparentost i odgovornost kod donošenja odluka u pogledu upravljanja javnim finansijama;
- da se unaprijede ključne oblasti politike upravljanja javnim finansijama, kao što su državna pomoć, koncesije i javne nabavke u pogledu zakonodavstva, institucionalnog uređenja i kapaciteta;
- da se ojača eksterna revizija koju sprovodi Državna revizorska institucija, kao i Revizorsko tijelo.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Napredak u pristupnim pregovorima u povezanim poglavljima 5, 8, 17, 18, 32 i 33

- Značajno poboljšanje ocjene javne potrošnje i finansijske odgovornosti
- Smanjenje broja/povećana stopa implementacije strukturnih preporuka DRI o upravljanju javnim finansijama

(2) Pretpostavke i uslovi

Ova Akcija polazi od pretpostavke da su nacionalni organi pripremili Strategiju reforme upravljanja javnim finansijama i da je uspostavljen mehanizam za koordinaciju i nadgledanje.

Crna Gora bi takođe trebalo da osigura odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi obezbijedila održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Djelotvorna politička posvećenost i dobra saradnja među svim akterima su takođe od ključne važnosti za proces reformi.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 400.000 EUR biće obezbijedeno kako bi se postigli pomenuti rezultati.

<i>Akcija 3</i>	<i>Podrška Upravi carina</i>	<i>2.970.000,00 EUR</i>
------------------------	-------------------------------------	--------------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je da se ojačaju operativni kapaciteti Uprave carina Crne Gore, kako bi se primijenile nacionalne tranzitne procedure koje su u potpunosti usklađene sa zahtjevima Zajedničke tranzitne procedure Evropske unije i kako bi se implementirala Nacionalna tranzitna aplikacija (NTA) i uskladila u potpunosti sa zahtjevima Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS). Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da zaposleni u Upravi carina Crne Gore i privredni subjekti budu spremni za primjenu novih pravila tranzita;
- da budu nabavljeni serverska oprema i licence za baze podataka i druge systemske softvere koji su neophodni za primjenu NCTS-a;
- da Nacionalna tranzitna aplikacija bude u potpunosti u primjeni u skladu sa zahtjevima EU, i da Uprava carina Crne Gore bude sposobna za rad i održavanje Nacionalne tranzitne aplikacije i pružanje savjeta trgovačkoj zajednici;
- da je Nacionalna tranzitna aplikacija Crne Gore bude spremna za testiranje usklađenosti sa NCTS-om, korištenjem Zajedničke komunikacione mreže/Zajedničke systemske platforme.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Nacionalna tranzitna aplikacija testirana na nacionalnom nivou;

- Ratifikacija i implementacija relevantnih zajedničkih carinskih konvencija;
- Nivo usklađenosti carinskih propisa sa pravnom tekovinom EU.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora osigurava da je nacionalno zakonodavstvo u oblasti tranzita usklađeno sa Konvencijom o zajedničkim tranzitnim procedurama i izmjenama i dopunama Carinskog zakona i odredbama za implementaciju istog, kao i da se plan za NCTS donese u zahtijevanom roku. Nadalje, Crna Gora obezbjeđuje adekvatne ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi se obezbijedila održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 330.000 EUR biće obezbijeđeno kako bi se postigli pomenuti rezultati.

<i>Akcija 4</i>	<i>Implementacija sistema elektronskih javnih nabavki</i>	<i>1.500.000,00 EUR</i>
------------------------	--	--------------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je da se uspostavi sistem elektronskih javnih nabavki u skladu sa pravnom tekovinom i najboljom praksom EU. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se razvije sistem elektronskih javnih nabavki i da se podrži elektronsko sprovođenje postupaka javnih nabavki; i
- da se poslovna zajednica i državna uprava pripreme za korištenje sistema elektronskih javnih nabavki.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Broj postupaka javnih nabavki koji se sprovode putem sistema elektronskih javnih nabavki;
- Stepenn usklađenosti carinskih propisa sa pravnom tekovinom EU u oblasti javnih nabavki.

(2) Pretpostavke i uslovi

- Vlada i Skupština su spremne da usvoje novo zakonodavstvo usklađeno sa EU;
- Dobra i kontinuirana interakcija između Uprave za javne nabavke i ostalih aktera koji su relevantni za sprovođenje elektronskih javnih nabavki;
- Osigurana budžetska održivost u podršci politici elektronskih nabavki;
- Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti Uprave za javne nabavke su dovoljni da djelotvorno apsorbuju aktivnosti.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 150.000 EUR biće obezbijedeno kako bi se postigli pomenuti rezultati.

Akcija 5	<i>Učešće u programima i agencijama Unije</i>	857.920,00 EUR
-----------------	--	-----------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je da se osigura učešće Crne Gore u programima i agencijama Unije, poput COSME, Evropa za građane, ERASMUS+, Carine, Fiskalis, Horizont 2020, Kreativna Evropa ili Zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI), putem kofinansiranja troškova učešća odnosno tzv. „ulaznice“. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- Veće učešće Crne Gore u programima Unije, uključujući veću razmjenu sa državama članicama EU;
- Ojačano vlasništvo i odgovornost Crne Gore (između ostalog i u finansijskom smislu) za učešće u programima Unije.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Broj uspješnih aplikacija za programe Unije;
- Stope učešća u odgovarajućim programima Evropske unije.

(2) Pretpostavke i uslovi

Svaka institucija potpisnica Sporazuma o učešću u programu Unije osigurava dovoljna budžetska izdvajanja za plaćanje godišnjih doprinosa.

Crna Gora je odgovorna za plaćanje ukupnog iznosa „ulaznice“, prije nego što dobije djelimičnu nadoknadu iz sredstava Ipe II. Nadoknada se uplaćuje u vidu granta Crnoj Gori. Nakon nadoknade troškova „ulaznice“ iz sredstava Ipe, nacionalno kofinansiranje će iznositi najmanje 801.920,00 EUR.

Akcija 6	<i>Instrument za evropsku integraciju</i>	4.604.080,00 EUR
-----------------	--	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je da se podrži priprema i implementacija već usvojenih programa Ipe, bolje programiranje novih programa Ipe i priprema za pregovarački proces u sektorima ili podsektorima koji nijesu obuhvaćeni Programom. Korisnici su Kancelarija nacionalnog

koordinatora za Ipu, resorna ministarstva i ostale zainteresovane strane. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se tenderska dokumentacija pripremi tako da omogući djelotvornu i pravovremenu implementaciju programa Ipe;
- da se finansiraju aktivnosti koje su povezane sa djelotvornom i pravovremenom implementacijom i poboljšaju uticaj, kvalitet i postizanje rezultata koji su već definisani u programu;
- da se unaprijedi kapacitet zainteresovanih strana za identifikaciju, programiranje, implementaciju i evaluaciju fondova Ipe i da se pripreme dobro ciljane, zrele i kvalitetne akcije ili sektorski predlozi;
- da se poboljša sektorska koordinacija, da se izrade i distribuiraju sektorski strategijski dokumenti i da se u potpunosti primjenjuje sektorski pristup;
- da se obezbijedi *ad hoc* podrška u određenim konkretnim oblastima koje su povezane sa pravnom tekovinom EU;
- da se uzmu u obzir preporuke iz evaluacije akcija iz ovog programa u budućem programiranju i tokom implementacije budućih programa.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Napredak Crne Gore ka ispunjavanju političkih, institucionalnih, administrativnih reformi koji je prepoznat u Izvještajima o napretku (kvalitativna ocjena);
- Sveukupni nivo administrativnih kapaciteta koji je prepoznat u Izvještajima o napretku (kvalitativna ocjena).

(2) Pretpostavke i uslovi

Implementacija Akcije nalaže djelotvorni mehanizam za koordinaciju uspostavljen od strane Kancelarije nacionalnog koordinatora za Ipu, zajedno sa svim resornim ministarstvima i ostalim zainteresovanim stranama u okviru Ipe.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Nabavka:

- Ukupni budžet rezervisan za nabavke: 3.104.080,00 EUR;
- Indikativni broj i vrsta ugovora: broj ugovora za usluge, nabavku, radove – najmanje 10;
- Indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke: III kvartal 2015. – IV kvartal 2017. godine.

Grantovi

Indikativni iznos do 1.500.000,00 EUR može se koristiti za aktivnosti koje će se implementirati kroz tzv. laki tvining ili grantove međunarodnim organizacijama.

a) Ciljevi i planirani rezultati: Podrška ispunjavanju kriterijuma za pristupanje i izgradnja kapaciteta državne uprave;

b) Osnovni kriterijumi prihvatljivosti: Podnosioci zahtjeva moraju biti uprave država članica EU, mandatna tijela ili međunarodne organizacije sa priznatim stručnim i administrativnim iskustvom u datoj oblasti;

c) Osnovni kriterijum za izbor je finansijski i operativni kapacitet podnosioca zahtjeva;

d) Osnovni kriterijumi za dodjelu su stručnost podnosioca zahtjeva i relevantnost, metodologija i održivost predložene akcije;

e) Maksimalni iznos kofinansiranja od strane EU: Maksimalni mogući iznos finansiranja od strane EU može biti do 100% ukupnog budžeta akcije u skladu sa članom 192 Finansijske regulative ukoliko je finansiranje u cjelosti od ključnog značaja za realizaciju aktivnosti. Potreba finansiranja u cjelosti od strane EU biće opravdana od strane odgovornog službenika za ovjeravanje u samoj odluci o dodjeli, poštujući principe jednakog tretmana i zdravog finansijskog upravljanja.

f) Indikativni iznos ugovora o grantu: do 500.000 EUR, osim ukoliko je opravdano ciljem i prirodom intervencije.

g) Indikativni datum za pokretanje postupka izbora: III kvartal 2015. – IV kvartal 2017. godine.

SEKTOR 2	Vladavina prava i temeljna prava	5.035.000,00 EUR
<i>Akcija 7</i>	<i>Podrška implementaciji Akcionih planova za poglavlja 23 i 24</i>	<i>3.600.000,00 EUR</i>

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je da se podrži Crna Gora u jačanju efikasnosti pravosuđa i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se ojača efikasnost pravosuđa (Ministarstvo pravde, sudstvo i tužilaštvo);
- da se djelotvorno primjenjuje zakonodavstvo u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ovo podrazumijeva unapređenje kapaciteta za finansijske istrage kao i mehanizama koordinacije između državnog tužilaštva, policije, sudstva, Uprave za sprečavanje pranja novca, Uprave carina i Poreske uprave;
- da se planovi integriteta djelotvorno primjenjuju, tako doprinoseći sprečavanju korupcije;
- da se pripremi plan racionalizacije kao i idejni i glavni projekat sudske i tužilačke mreže;

- da se obezbijedi podrška programiranju Ipe i praćenje implementacije mogućih programa sektorske budžetske podrške u oblasti vladavine prava.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Implementacija Akcionih planova za poglavlja 23 i 24 u skladu sa standardima i najboljom praksom EU;
- Bilans ostvarenih rezultata u predmetima organizovanog kriminala i korupcije je uspostavljen i unaprijeđen. Donesen je određeni broj planova integriteta i implementiraju se u cijeloj državnoj upravi.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora osigurava odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi obezbijedila održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Djelotvorna politička posvećenost i dobra saradnja među svim akterima je od ključne važnosti za proces reforme. Implementacija projekta Vladavina prava EU iz Ipe 2012 je uspješno završena i sprovedene aktivnosti i postignuti rezultati su u potpunosti uzeti u obzir prilikom implementacije Akcije.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Grant – Poziv za dostavljanje predloga (3.000.000 EUR):

a) Ciljevi i planirani rezultati: Akcija ima za cilj jačanje efikasnosti pravosuđa i sprečavanje i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Očekivani rezultati uključuju unaprijeđenu efikasnost pravosudnog sistema i djelotvornu primjenu zakonodavstva koje se tiče borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije.

b) Osnovni kriterijumi prihvatljivosti: Vrste aktivnosti koje su prihvatljive za finansiranje uključuju (a) tematske sastanke, seminare i konferencije, okrugle stolove sa učesnicima iz redova policije i bezbjednosnih službi, obavještajnih službi, pravosudnih organa, finansijske istrage; (b) studijske posjete, radionice, obuke; (c) specijalizovane ekspertske misije i sesije posvećene prepoznavanju nedostataka i analizi potreba, specifične studije, misije sa ciljem vršenja procjene; (d) aktivnosti unapređenja operativne saradnje i koordinacije (jačanje umrežavanja, uzajamnog povjerenja i razumijevanja, razmjena i širenje informacija, naučenih lekcija, iskustva i najbolje prakse); (e) razvoj i prenos tehnologije i metodologije; (f) pružanje savjeta o zakonodavstvu, propisima, operativnim procedurama; (g) nabavku opreme za jačanje sprovođenja zakona i reformu pravosuđa.

Kako bi se kvalifikovali za grant, podnosioci zahtjeva moraju biti (a) institucija/subjekat iz javnog sektora države članice Evropske unije ili mandatno tijelo; (b) direktno odgovorni za pripremu i upravljanje Akcijom sa drugim podnosiocem/ima zahtjeva i povezanim subjektom/ima, ukoliko ih ima, koji ne nastupaju u svojstvu posrednika.

c) Osnovni kriterijumi za izbor su finansijski i operativni kapacitet podnosioca zahtjeva, uključujući iskustvo u sprovođenju zakona i sektoru pravde.

d) Osnovni kriterijumi za dodjelu su relevantnost, djelotvornost i izvodljivost, održivost i ekonomičnost Akcije.

e) Maksimalni iznos kofinansiranja od strane EU: Maksimalni mogući iznos finansiranja od strane EU može biti do 100% ukupnog budžeta akcije u skladu sa članom 192 Finansijske regulative ukoliko je finansiranje u cijelosti od vitalnog značaja za realizaciju aktivnosti. Potreba finansiranja u cjelosti od strane EU biće opravdana od strane odgovornog službenika za ovjeravanje u samoj odluci o dodjeli, poštujući principe jednakog tretmana i zdravog finansijskog upravljanja.

f) Indikativni iznos poziva za dostavljanje predloga: 3.000.000 EUR.

g) Indikativni datum za raspisivanje poziva za dostavljanje predloga: III kvartal 2015. godine.

Grant – Tvining – Poziv za dostavljanje predloga projekata (600.000 EUR):

a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Djelotvorno sprovođenje planova integriteta, koje će doprinijeti sprečavanju korupcije.

b) Osnovni kriterijumi prihvatljivosti: podnosioci zahtjeva moraju biti tijela državne uprave ili mandatna tijela iz država članica EU.

c) Osnovni kriterijum za selekciju je operativni kapacitet podnosioca zahtjeva.

d) Osnovni kriterijumi za dodjelu sredstava su stručnost podnosioca zahtjeva, kao i relevantnost, metodologija i održivost predložene akcije.

e) Maksimalni iznos kofinansiranja od strane EU: Maksimalni mogući iznos finansiranja iz sredstava EU može iznositi do 100% ukupnih troškova akcije, u skladu sa članom 192 Finansijske regulative, ukoliko je puno finansiranje od suštinske važnosti za realizaciju projekta. Neophodnost punog finansiranja iz sredstava EU obrazložiće odgovorni službenik za ovjeravanje u odluci o dodjeli sredstava, shodno načelima jednakog postupanja i zdravog finansijskog upravljanja.

f) Indikativni iznos ugovora o Tviningu: 600.000 EUR.

g) Indikativni datum pokretanja postupka izbora: III kvartal 2015. godine.

Akcija 8	<i>Podrška politici borbe protiv diskriminacije i politici rodne ravnopravnosti</i>	1.435.000,00 EUR
-----------------	--	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je unapređenje društvenog i institucionalnog odgovora u pogledu promovisanja, zaštite i primjene ljudskih prava i jednakih mogućnosti, sa posebnim fokusom na implementaciju antidiskriminatorskih politika i politika rodne ravnopravnosti. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da antidiskriminatorski okvir bude poznat, shvaćen i primijenjen naročito prema Romima, lezbijkama, gejevima, biseksualnim, transrodnim i interseksualnim osobama, osobama sa invaliditetom, ženama i manjinama;
- da bude uspostavljen efikasan i djelotvoran sistem za postizanje standarda rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena;
- da bude ojačan sistem zaštite ljudskih prava osoba lišenih slobode.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- % ispunjenosti ciljeva strateških okvira koji se odnose na antidiskriminaciju,
- promjena percepcije o koristima i izazovima raznolikosti u društvu.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora osigurava odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi obezbijedila održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Djelotvorna politička posvećenost i dobra saradnja među svim akterima je od ključne važnosti za proces reforme.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 293.000 EUR biće obezbijeđeno paralelno sa postizanjem pomenutih rezultata.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Dva direktna granta biće dodijeljena Savjetu Evrope (SE) i UNDP-u, i to:

Grant za SE – Direktna dodjela granta (EUR): 700.000,00

a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Jačanje kapaciteta relevantnih institucija i državnih službenika u oblasti antidiskriminacije kako bi se obezbijedio djelotvorniji multidisciplinarni i međuinstitucionalni odgovor na diskriminaciju, kroz jačanje mehanizama za saradnju među institucijama nadležnim za antidiskriminaciju, u cilju smanjenja nivoa diskriminacije u Crnoj

Gori kroz podizanje svijesti opšte populacije o ljudskim pravima marginalizovanih grupa i jačanje kapaciteta, razumijevanja, znanja i posvećenosti državnih službenika, policije, članova pravosuđa i političara za rad u skladu sa standardima EU i međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava, kao i pružanje djelotvornije zaštite i usluga osobama koje su žrtve bilo koje vrste diskriminacije.

b) Opravdanje za primjenu izuzetka kod poziva za dostavljanje predloga: Savjet Evrope, s obzirom na specifičnosti Akcije koje zahtijevaju posebnu vrstu organa u smislu stručnog znanja, visokog stepena specijalizacije i određenih administrativnih ovlašćenja u datom sektoru, što potpada pod *član 190, tačka f Delegirane Regulative Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. oktobra 2012. godine.*

c) Naziv korisnika: *Savjet Evrope.*

d) Indikativni iznos granta: 700.000,00 EUR.

e) Maksimalni iznos kofinansiranja od strane EU: Maksimalni mogući iznos kofinansiranja od strane EU za grantove u okviru ovog poziva je 100% prihvatljivih troškova Akcije.

f) Indikativni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli granta: II kvartal 2015. godine.

Grant za UNDP – Direktna dodjela granta (EUR): 735.000,00

a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Jačanje kapaciteta relevantnih institucija i državnih službenika u oblasti antidiskriminacije i rodne ravnopravnosti i obezbjeđivanje djelotvornijeg multidisciplinarnog i međuinstitucionalnog odgovora na diskriminaciju i nasilje u porodici, kroz jačanje mehanizama za saradnju među institucijama nadležnim za antidiskriminaciju i porodično nasilje. Smanjenje nivoa diskriminacije u Crnoj Gori kroz podizanje svijesti opšte populacije i jačanje kapaciteta, razumijevanja, znanja i posvećenosti državnih službenika, policije, članova pravosuđa i političara za rad u skladu sa standardima EU i međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava, kao i pružanje djelotvornije zaštite i usluga osobama koje su žrtve bilo koje vrste diskriminacije. Obezbeđivanje punog, jednakog i djelotvornog učešća i liderstva žena na svim nivoima donošenja odluka u javnim sferama i eliminacija štetnih praksi kao što su nejednake mogućnosti za zapošljavanje i pristojan rad ili nasilje u porodici.

b) Opravdanje za primjenu izuzetka kod poziva za dostavljanje predloga: UNDP, s obzirom na specifičnosti Akcije koje zahtijevaju posebnu vrstu organa u smislu stručnog znanja, visokog stepena specijalizacije i određenih administrativnih ovlašćenja u datom sektoru, što potpada pod *član 190, tačka f Delegirane Regulative Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. oktobra 2012. godine.*

c) Naziv korisnika: *UNDP*

d) Indikativni iznos granta: 735.000,00 EUR.

e) Maksimalni iznos kofinansiranja od strane EU: Maksimalni mogući iznos kofinansiranja od strane EU za grantove u okviru ovog poziva je 100% prihvatljivih troškova Akcije.

f) Indikativni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli granta: II kvartal 2015. godine.

SEKTOR 3	Životna sredina i klimatska akcija	2.835.000,00 EUR
-----------------	---	-------------------------

Akcije iz ovog sektora, izuzev Akcije 10 – Implementacija Okvirne direktive o vodama – biće pod indirektnim upravljanjem Centralne jedinice za finansiranje i ugovaranje. Zaduženo tijelo će biti odgovorno za izvršavanje zadataka koji se odnose na implementaciju Akcije. Zaduženo tijelo je odgovorno za cjelokupno vođenje svih aktivnosti koje su potrebne za implementaciju Akcije, uključujući pripremu, implementaciju i zaključenje ugovora o grantovima i nabavkama, i upravljanje pripadajućim troškovima.

Akcija 9	Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori	935.000,00 EUR
-----------------	--	-----------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je upotpunjavanje mreže za praćenje u skladu sa Direktivama o kvalitetu vazduha (2008/50/EZ i 2004/107/EZ), Konvencijom o dalekosežnom prekograničnom zagađenju vazduha (CLRTAP) i Protokolom o Evropskom programu praćenje i procjenu (EMEP). Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da se poboljša sprovođenje (praćenje i izvještavanje) pravne tekovine EU u oblasti kvaliteta vazduha i Protokola o CLRTAP/EMEP.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- stopu pokrivenosti praćenjem kvaliteta vazduha;
- kvalitet i količinu podataka o kvalitetu vazduha;
- broj novih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i EMEP stanica.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora osigurava odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi obezbijedila održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 165.000 EUR biće obezbijeđeno za postizanje pomenutih rezultata.

Akcija 10	Implementacija Okvirne direktive o vodama	1.900.000,00 EUR
------------------	--	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je pružanje doprinosa sprovođenju prenijete Okvirne direktive o vodama (2000/60/EZ). Specifični cilj ove intervencije je izrada Planova upravljanja rječnim slivovima u slivovima Jadranskog i Crnog mora. Ova Akcija će takođe doprinijeti jačanju kapaciteta i uključivanju nadležnih organa, što će doprinijeti razvoju tehničkih kapaciteta za dosljedno sprovođenje Direktive. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da budu obezbijeđeni preduslovi za izradu planova upravljanja vodama i rječnim slivovima i da bude operativan monitoring voda u skladu sa Okvirnom direktivom o vodama – oprema za monitoring nabavljena;
- da su pripremljeni Planovi upravljanja rječnim slivovima u slivovima Jadranskog i Crnog mora.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Sveukupna ocjena administrativnog i institucionalnog kapaciteta za sprovođenje Okvirne direktive o vodama (kvalitativna ocjena);
- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti životne sredine.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama postojećeg Zakona o vodama, kao i ljudske i finansijske resurse za institucije nadležne za upravljanje vodama u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama. Nadalje, ojačana je saradnja među ministarstvima i lokalnim organima nadležnim za razne aspekte upravljanja vodama.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Nabavke:

- Ukupni budžet rezervisan za nabavke: 1.900.000 EUR.
- Indikativni broj i vrsta ugovora: najmanje jedan ugovor o uslugama i jedan ugovor o nabavci.
- Indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke: *II kvartal 2015. godine.*

SEKTOR 4	Saobraćaj	5.175.300,00 EUR
-----------------	------------------	-------------------------

Akcije iz ovog sektora biće pod indirektnim upravljanjem Centralne jedinice za finansiranje i ugovaranje (Akcija 11 – Razvoj baze podataka o putnoj mreži i Programa za ocjenu bezbjednosti) odnosno Direkcije javnih radova (Akcija 12 – Rehabilitacija dionice željezničke pruge Kos-Trebešica). Zaduženo tijelo će biti odgovorno za izvršavanje zadataka koji se odnose na implementaciju Akcije. Zaduženo tijelo je odgovorno za cjelokupno vođenje svih aktivnosti koje su potrebne za implementaciju Akcije, uključujući pripremu, implementaciju i zaključenje ugovora o grantovima i nabavkama, i upravljanje pripadajućim troškovima.

Akcija 11	<i>Razvoj baze podataka o putnoj mreži i Programa za ocjenu bezbjednosti</i>	1.035.300,00 EUR
------------------	---	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je unapređenje upravljanja, planiranja i razvoja putne saobraćajne mreže u cilju smanjenja broja saobraćajnih nezgoda.

Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da bude uspostavljena i operativna baza podataka o mreži državnih i regionalnih puteva;
- da budu povećani kapaciteti Direkcije za saobraćaj u pogledu planiranja i upravljanja putnom saobraćajnom mrežom;
- da budu izrađeni Plan mapiranja rizika i ulaganja u puteve, odnosno ojačani kapaciteti za rješavanje pitanja koje se tiču bezbjednosti puteva.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Kvalitet protoka saobraćaja duž glavne saobraćajne mreže;
- Broj saobraćajnih nezgoda i smrtnih ishoda.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 182.700,00 EUR biće obezbijedeno za postizanje pomenutih rezultata.

Akcija 12	Rehabilitacija dionice željezničke pruge Kos- Trebešica	4.140.000,00 EUR
------------------	--	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj ove Akcije je poboljšanje stanja željezničke mreže kroz rehabilitaciju željezničke trase Bar-Beograd na dionici Kos-Trebešica. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da nadgradnja bude sanirana, a šine/drveni pragovi/itd. budu zamijenjeni;
- da bude instalirana telekomunikaciona oprema i veza Centra za daljinsko upravljanje sa zemljom / signalno-sigurnosnim sistemom.

Napredak će se mjeriti prema sljedećem ključnom indikatoru:

- Vrijeme putovanja i brzina na dijelu pruge Kos-Trebešica.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Izdvojena su dovoljna budžetska sredstva za obezbjeđenje održavanja i održivosti ulaganja.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 1.506.068,26 EUR biće obezbijeđeno za postizanje pomenutih rezultata.

SEKTOR 6	Konkurentnost i inovacije	5.350.000,00 EUR
-----------------	--------------------------------------	-------------------------

Akcije iz ovog sektora biće pod indirektnim upravljanjem Centralne jedinice za finansiranje i ugovaranje. Zaduženo tijelo će biti odgovorno za izvršavanje zadataka koji se odnose na implementaciju Akcije. Zaduženo tijelo je odgovorno za cjelokupno vođenje svih aktivnosti koje su potrebne za implementaciju Akcije, uključujući pripremu, implementaciju i zaključenje ugovora o grantovima i nabavkama, i upravljanje pripadajućim troškovima.

Akcija 13	Unapređenje poslovnog ambijenta i konkurentnosti privatnog sektora	1.500.000,00 EUR
------------------	---	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je jačanje administrativnih kapaciteta i okvira za koordinaciju, planiranje i implementaciju u sektoru Konkurentnosti i inovacija kroz ciljanu podršku razvoju, istraživanju i inovacijama.

Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da bude pripremljen Operativni program za konkurentnost i inovacije za period 2016-2020 i uspostavljen sveobuhvatni strateški i operativni okvir za politike industrijske konkurentnosti i malih i srednjih preduzeća (MSP);
- da budu ojačani institucionalni kapaciteti za izradu i implementaciju Operativnog programa za konkurentnost i inovacije, kao i za sprovođenje Politike industrijske konkurentnosti i politika razvoja MSP, između ostalog i kroz akcije usmjerene na kapacitet za istraživanja i inovacije;
- da budu razvijene mjere koje podstiču konkurentnost i inovacije.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Broj institucija osposobljenih za sprovođenje politike konkurentnosti i inovacija;
- *Doing Business* – udaljenost do granice najbolje prakse u pogledu lakoće poslovanja;
- Stopa učešća MSP u programima Horizont 2020 i COSME.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Politika industrijske konkurentnosti je završena i usvojena, dok je izrada Strategije razvoja MSP 2016-2020 započeta.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 160.000,00 EUR biće obezbijeđeno za postizanje pomenutih rezultata.

<i>Akcija 14</i>	<i>Podrška regulisanju finansijskih usluga</i>	<i>1.700.000,00 EUR</i>
-------------------------	---	--------------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih pokazatelja učinka

Cilj Akcije je dalje usklađivanje zakonodavstva koje se odnosi na finansijske usluge sa pravnom tekovinom EU i jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta relevantnih institucija.

Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da bude dodatno usklađen regulatorni okvir u bankarskom sektoru, a kapacitet Centralne banke (CBCG) dodatno ojačan;

- da propisi u oblasti tržišta osiguranja budu dodatno usklađeni sa pravnom tekovinom EU, a stručni i kadrovski kapaciteti Agencije za nadzor osiguranja (ANS) unaprijeđeni;
- da budu dodatno usklađeni propisi o tržištu kapitala, a stručni i administrativni kapaciteti Komisije za hartije od vrijednosti (KHoViB) ojačani.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti finansijskih usluga (kvalitativna ocjena).

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 200.000,00 EUR biće obezbijedeno za postizanje pomenutih rezultata.

<i>Akcija 15</i>	<i>Usklađivanje i implementacija pravne tekovine EU u oblasti unutrašnjeg tržišta</i>	<i>2.150.000,00 EUR</i>
-------------------------	--	--------------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je usklađivanje i implementacija zakonodavstva EU o unutrašnjem tržištu. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da značajan dio domaćeg zakonodavstva iz Poglavlja 1 – Sloboda kretanja robe, kao i značajan dio relevantnih propisa o zaštiti potrošača, bude usklađen sa pravnom tekovinom EU,
- da budu značajno unaprijeđeni administrativni kapaciteti svih relevantnih institucija za sprovođenje nacionalnog strateškog okvira za Unutrašnje tržište.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- % izvoza/uvoza roba i usluga sa EU u odnosu na BDP;
- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti unutrašnjeg tržišta (kvalitativna ocjena).

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Djelotvorna politička posvećenost i dobra saradnja između svih zainteresovanih strana su takođe od suštinske važnosti za proces reforme. Crna Gora je usvojila odgovarajuću Strategiju i Akcione planove za sprovođenje pravne tekovine EU koja se odnosi na Unutrašnje tržište, prije svega Strategiju i Akcioni plan za sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti slobode kretanja robe, kao i Nacionalni program zaštite potrošača.

Nacionalno kofinansiranje u iznosu od 277.500,00 EUR biće obezbijeđeno za postizanje pomenutih rezultata.

SEKTOR 8	Poljoprivreda i ruralni razvoj	2.880.000,00 EUR
<i>Akcija 16</i>	<i>Unaprijeđena kontrola i upravljanje ribarstvom</i>	<i>550.000,00 EUR</i>

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je usklađivanje prikupljanja elektronskih podataka u ribarstvu sa standardima EU. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da budu uspostavljeni podsistemi u cilju kontrole i upravljanja aktivnostima u ribarstvu;
- da bude uspostavljen i funkcionalan sistem za automatsko lociranje i identifikaciju plovila;
- da ribari i ribarski inspektori budu obučeni, a priručnik za upotrebu elektronskog dnevnika izrađen.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Funkcionisanje i operativnost sistema za kontrolu i upravljanje aktivnostima u ribarstvu;
- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti ribarstva.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Nabavke:

- Ukupni budžet rezervisan za nabavke: 550.000,00 EUR.
- Indikativni broj i vrsta ugovora: najmanje jedan ugovor o uslugama i jedan ugovor o nabavci.
- Indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke: *IV kvartal 2015. godine.*

Akcija 17	Podrška veterinarskom sektoru	2.330.000,00 EUR
------------------	--------------------------------------	-------------------------

(1) Opis Akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Cilj Akcije je da se doprinese daljem usklađivanju sa veterinarskim standardima EU i njihovom sprovođenju i da se iskorijene određene životinjske bolesti. Od ove Akcije se očekuje sljedeće:

- da zakonodavstvo bude pripremljeno i usvojeno u skladu sa pravnom tekovinom EU u Poglavlju 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor;
- da budu ojačani kapaciteti veterinarskih službi;
- da se racionalno sprovede programi za kontrolu i iskorjenjivanje bjesnila i klasične svinjske kuge;
- da se unaprijedi sistem za kontrolu zdravlja vimena i kvaliteta sirovog mlijeka.

Napredak će se mjeriti prema određenom broju ključnih indikatora, uključujući:

- Nivo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti veterine.

(2) Pretpostavke i uslovi

Crna Gora obezbjeđuje odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u ciljanim institucijama kako bi osigurala održivost i dugoročni uticaj ove Akcije. Preporuke i predlozi iznijeti tokom ove Akcije se cjelishodno primjenjuju. Vakcinacija divljih mesoždera uspješno je sprovedena u susjednim zemljama.

(3) Ključni elementi Akcije (za direktno upravljanje)

Nabavke:

- Ukupni budžet rezervisan za nabavke: 2.330.000,00 EUR.
- Indikativni broj i vrsta ugovora: najmanje jedan ugovor o uslugama i dva ugovora o nabavci.
- Indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke: do III kvartala 2016. godine.

3 BUDŽET

3.2 TABELA INDIKATIVNOG BUDŽETA – GODIŠNJI AKCIJSKI PROGRAM IPE ZA CRNU GORU

Nazivi	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU			Način upravljanja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi			
Sektor 1 – Demokratija i upravljanje	9.827.920,00	1.781.920,00	11.609.840,00	4.604.080,00	0,00	4.604.080,00		16.213.920,00	14.432.000,00
Akcija 1 – Podrška Poreskoj upravi	900.000,00	100.000,00	1.000.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 2 – Unapređenje politika upravljanja javnim finansijama	3.600.000,00	400.000,00	4.000.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 3 – Podrška Upravi carina	2.970.000,00	330.000,00	3.300.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 4 – Implementaci ja sistema elektronskih javnih nabavki	1.500.000,00	150.000,00	1.650.000,00				indirektno upravljanje		

	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU					
Nazivi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Način upravljan ja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
Akcija 5 – Učešće u programima i agencijama Unije	857.920,00	801.920,00	1.659.840,00				indirektno upravljanje		
Akcija 6 – Instrument za evropsku integraciju				4.604.080,00	0,00	4.604.080,00	direktno		
Sektor 2 – Vladavina prava i temeljna prava	0,00	0,00		5.035.000,00	293.000,00	5.328.000,00		5.328.000,00	5.035.000,00
Akcija 7 – Podrška implementacij i Akcionih planova za poglavlja 23 i 24				3.600.000,00		3.600.000,00	direktno		
Akcija 8 - Podrška politici borbe				1.435.000,00	293.000,00	1.728.000,00	direktno		

	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU					
Nazivi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Način upravljan ja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
protiv diskriminacije i politici rodne ravnopravnost i									
UKUPNO	9.827.920,00	1.781.920,00	11.609.840,0 0	9.639.080,00	293.000,00	9.932.080,00		21.541.920,0 0	19.467.000,0 0
Sektor 3 – Životna sredina i klimatska akcija	935.000,00	165.000,00	1.100.000,00	1.900.000,00	0,00	1.900.000,00		3.000.000,00	2.835.000,00
Akcija 9 – Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori	935.000,00	165.000,00	1.100.000,00			0,00	indirektno upravljanje		
Akcija 10 – Implementaci ja Okvirne direktive o			0,00	1.900.000,00		1.900.000,00	direktno		

	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU					
Nazivi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Način upravljan ja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
vodama									
Sektor 4 - Saobraćaj	5.175.300,00	1.688.768,26	6.864.068,26	0,00	0,00	0,00		6.864.068,26	5.175.300,00
Akcija 11 - Razvoj baze podataka o putnoj mreži i Programa za ocjenu bezbjednosti	1.035.300,00	182.700,00	1.218.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 12 – Rehabilitacija dionice željezničke pruge Kos- Trebešica	4.140.000,00	1.506.068,26	5.646.068,26				indirektno upravljanje		
Sektor 6 – Konkurentn ost i inovacije	5.350.000,00	637.500,00	5.987.500,00	0,00	0,00	0,00		5.987.500,00	5.350.000,00

	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU					
Nazivi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Način upravljan ja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
Akcija 13 - Unapređenje poslovnog ambijenta i konkurentnost i privatnog sektora	1.500.000,00	160.000,00	1.660.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 14 – Podrška regulisanju finansijskih usluga	1.700.000,00	200.000,00	1.900.000,00				indirektno upravljanje		
Akcija 15 – Usklađivanje i implementacij a pravne tekovine EU u oblasti unutrašnjeg tržišta	2.150.000,00	277.500,00	2.427.500,00				indirektno upravljanje		
Sektor 8 – Poljoprivred a i ruralni	0,00	0,00	0,00	2.880.000,00	0,00	2.880.000,00		2.880.000,00	2.880.000,00

	INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPE II			OSTALI ARANŽMANI ZA IMPLEMENTACIJU					
Nazivi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Doprinos EU	Kofinansiran je od strane korisnika Ipe II	Ukupni rashodi	Način upravljan ja	Program ukupno	Ukupan doprinos EU
razvoj									
Akcija 16 – Unaprijeđena kontrola i upravljanje ribarstvom			0,00	550.000,00		550.000,00	direktno		
Akcija 17 – Podrška veterinarskom sektoru			0,00	2.330.000,00		2.330.000,00	direktno		
UKUPNO	11.460.300,0 0	2.491.268,26	13.951.568,2 6	4.780.000,00	0,00	4.780.000,00		18.731.568,2 6	16.240.300,0 0
SVEUKUPN O	21.288.220,0 0	4.273.188,26	25.561.408,2 6	14.419.080,0 0	293.000,00	14.712.080,0 0		40.273.488,2 6	35.707.300,0 0

4 MODALITETI IMPLEMENTACIJE I OPŠTA PRAVILA ZA POSTUPKE NABAVKI I DODJELE GRANTOVA

DIREKTNO UPRAVLJANJE:

Dio ovog programa implementiraće se pod direktnim upravljanjem Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori u skladu sa članom 58 stav 1 tačka a Finansijske regulative i odgovarajućim odredbama njenih Pravila o primjeni.

Nabavke se vrše u skladu sa odredbama Drugog dijela, Glava IV, Poglavlje 3 Finansijske regulative br. 966/2012 i Drugog dijela, Glava II, Poglavlje 3 njenih Pravila o primjeni.

Postupak dodjele granta odvijaće se u skladu sa odredbama Drugog dijela, Glava IV, Poglavlje 4 Finansijske regulative br. 966/2012 i Drugog dijela, Glava II, Poglavlje 4 njenih Pravila o primjeni.

U okviru Finansijske regulative, Prvi i Treći dio Finansijske regulative i njenih Pravila o primjeni primjenjuju se na spoljne aktivnosti osim ukoliko je drugačije predviđeno u Drugom dijelu, Glava IV.

Komisija može takođe koristiti usluge i nabavku robe po osnovu svojih Okvirnih ugovora zaključenih shodno Prvom dijelu Finansijske regulative.

Tvining:

Tvining projekti uređuju se u formi ugovora o dodjeli granta, u kome se uprava izabrane države članice saglasila da obezbijedi traženo stručno znanje u javnom sektoru u zamjenu za nadoknadu iz toga nastalih troškova.

Ugovor može naročito predvidjeti dugoročno raspoređivanje nekog službenika sa zadatkom da pruža savjete u punom radnom vremenu državnoj upravi korisnika Ipe II kao rezidentni savjetnik za tvining.

Ugovor o dodjeli granta za tvining pripremiće se u skladu sa relevantnim odredbama Drugog dijela, Glava IV, Poglavlje 4 Finansijske regulative i Drugog dijela, Glava II, Poglavlje 4 njenih Pravila o primjeni. Prvi i Treći dio Finansijske regulative i njenih Pravila o primjeni primjenjuju se na spoljne aktivnosti osim ukoliko je drugačije predviđeno u Drugom dijelu, Glava IV.

INDIREKTNO UPRAVLJANJE:

Dio ovog programa implementiraće se pod indirektnim upravljanjem Crne Gore u skladu sa članom 58 stav 1 tačka c Finansijske regulative i odgovarajućim odredbama njenih Pravila o primjeni.

Opšta pravila za postupke nabavki i dodjele grantova definišće se Finansijskim sporazumom i relevantnim ugovorima o delegiranju poslova sklopljenim između Komisije i zaduženog tijela koje sprovodi datu aktivnost.

5 ARANŽMANI ZA PRAĆENJE UČINKA

Kao dio svog okvira za mjerenje učinka, Komisija će pratiti i ocjenjivati napredak postignut u ostvarivanju specifičnih ciljeva predviđenih Regulativom o Ipi II na osnovu prethodno definisanih, jasnih i transparentih mjerljivih indikatora. Izvještaji o napretku iz člana 4 Regulative o Ipi II uzimaće se kao referentna tačka pri ocjeni rezultata podrške iz Ipe II.

Komisija će prikupljati podatke o učinku (indikator procesa, ishoda i krajnjih rezultata) iz svih izvora, koji će se sakupiti i analizirati u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i ključne tačke utvrđene za svaku od akcija iz ovog programa, kao i iz Indikativnog strategijskog dokumenta Crne Gore.

U specifičnom kontekstu indirektnog upravljanja od strane Crne Gore, Nacionalni koordinator za Ipu prikupljaće informacije o učinku akcija i programa (indikator procesa, ishoda i krajnjih rezultata) i koordinisati prikupljanje i proizvodnju indikatora koji potiču iz domaćih izvora.

Ukupni napredak pratiće se sljedećim sredstvima: a) Sistemom za rezultatski orjentisano praćenje; b) Sopstvenim sistemom Crne Gore za praćenje; c) samopraćenjem od strane Delegacije EU u Crnoj Gori; d) zajedničkim praćenjem od strane Generalnog direktorata Evropske komisije za proširenje i Crne Gore, pri čemu će Nadgledni odbor Ipe II redovno pratiti usklađenost, koherentnost, djelotvornost, efikasnost i koordinaciju u implementaciji finansijske pomoći, uz podršku Sektorskih nadglednih odbora, koji će se starati o procesu praćenja na nivou sektora.